

Stichting Delftse Natuurwacht
Jaarverslag 2020

Delftse Natuurwacht

Linnaeuspad 3, 2616 LT Delft

email: vragen@natuurwacht.nl

internet: www.natuurwacht.nl

Inhoud

	Inhoud.....	2
1.	Inleiding	3
2.	Contactadressen	4
3.	De stichting Delftse Natuurwacht	5
4.	Het stichtingsbestuur en de VVV	6
5.	Groep 8–10	9
6.	Groep 10 - 12	11
7.	Groep 12 - 15	13
8.	Groep 15-18	16
9.	Activiteiten en projecten.....	18
10.	Bliksum, website en PR-activiteiten	21
11.	De Natuurschuur.....	23
12.	Contacten met derden	24

1. Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag van de Delftse Natuurwacht (DNW) over het jaar 2020.

In dit verslag leest u meer over de doelstellingen van onze stichting en de activiteiten die wij uitgevoerd hebben. De vele enthousiaste en creatieve vrijwilligers maken het mogelijk om elk jaar weer een grote groep jongeren kennis te laten maken met de natuur om ons heen. Onderzoeken tonen aan dat het buiten spelen, bewegen, samenwerken en leren van de natuur bijdraagt aan een gezonde levensstijl. Onze activiteiten zijn en blijven toegankelijk voor alle jongeren uit Delft en omstreken, ook voor wie het niet zo vanzelfsprekend is om met andere kinderen te spelen en de natuur te ontdekken.

Normaal nemen jaarlijks honderden bezoekers deel aan diverse open activiteiten, waar wij vertegenwoordigd zijn, zoals Hortusdag, Wetenschapsdag, Bieslanddagen, Lentefair, Oogstfeest kinderboerderij Tanthof, IVN Slootjesdagen, Kerstballentocht en diverse activiteiten op locatie zoals Nederland Schoon en het wilgenknotten. Verder helpen we lokale verenigingen en gemeente Delft met activiteiten zoals het onderhoud van de zwaluwwand (Vogelwacht), de waterspeeltuin (snoeien) en het periodieke onderhoud op het Vogeleiland (broedplaats van de lepelaars).

Maar 2020 is een compleet ander jaar geworden dan vooraf bedacht. Het jaarthema 2020 was: OVER LEVEN. En dat hebben we geweten, alleen in een andere context dan verwacht. De COVID19 pandemie en alle opgelegde beperkingen die hiermee gemoeid gingen hebben een beroep gedaan op onze creativiteit, geduld en aanpassingsvermogen. Dit geldt voor zowel de kinderen als vrijwilligers. De impact was groot voor de vrijwilligers die in de risicogroepen vielen. Velen van hen staan al jaren elk weekend paraat om samen met de kinderen de natuur te ontdekken en werden nu van het een op andere moment gedwongen toe te kijken. Voor de jongste kinderen (t/m 12 jaar) hebben we geprobeerd zo lang mogelijk de activiteiten live rondom de Natuurschuur te organiseren en waar het echt niet meer kon een alternatief zelf-doe-programma te bieden. De twee oudste groepen (13 t/m 18) daarentegen hebben helaas grotendeels genoodzaakt on-line diverse activiteiten gevolgd. Complimenten voor de leiding van de groepen die elke keer toch weer flexibel reageerde op de nieuwe situatie en een afwisselend programma heeft georganiseerd.

Ondanks de beperkingen hebben we in de zomer een speciale open activiteit georganiseerd voor de thuisblijvers en aan het eind van de zomervakantie de Polderdag medegeorganiseerd.

Bijzonder dit jaar was het bezoek van staatssecretaris Stientje van Nieuwenhoven tijdens de zwerfafvalactie "Supporter van schoon" waarbij ze samen met een aantal kinderen en vrijwilligers van de Natuurwacht en De Papaver aan de slag ging. Ander hoogtepunt -i.s.m. de Papaver- was de enorme hoge opkomst voor de kerstballentocht 2020. Normaal 300-500 deelnemers, maar dit jaar meer dan 3000!

De normale samenwerkingen met het IVN, de Papaver, de imkervereniging en de Vogelwacht zijn dit jaar verder gecontinueerd, hetzij op een beperktere en meer digitale manier. De nieuwjaarsreceptie, kerstballentocht, heel Nederland schoon en knotdagen -alle in het begin van 2020- zijn gezamenlijk georganiseerd. De samenwerkingen tijdens de pandemie waren beperkter vanwege het verbod op excursies en samenkomen van groepen met deelnemers boven een bepaalde leeftijd.

Met recht is 2020 een jaar geweest waarbij het thema overleven volledig tot zijn recht is gekomen, echter op een andere wijze dan wij hadden voorzien. Ondanks de beperkingen die begin 2021 nog gelden, zijn voorbereidingen getroffen voor een sprankelend nieuw jaar.

Wij hopen dat u dit jaarverslag met plezier zult lezen. Ook in 2021 willen wij met u, de kinderen en alle mensen in hun en onze omgeving de natuur verder beleven en ontdekken! Wij kijken al uit naar het nieuwe thema: Kleuren en Geuren.

Tenslotte, laten we er samen voor zorgen dat we met z'n allen weer veilig naar buiten kunnen en activiteiten kunnen ondernemen zonder beperkingen.

Het bestuur
Februari 2021

2. Contactadressen

2.1. Dagelijks Bestuur

Voorzitter	Matthieu Groenewegen voorzitter@natuurwacht.nl
Secretaris	Robin Rense secretaris@natuurwacht.nl
Penningmeester	José Hekkens penningmeester@natuurwacht.nl

2.2. Overige contactgegevens

Coördinator 8-10	Janneke Janssen-Jansen groep810@natuurwacht.nl
Coördinator 10-12	Thea Rengers groep1012@natuurwacht.nl
Coördinator 12-15	Elise van Kalmthout Groep1215@natuurwacht.nl
Coördinator 15-18	Jeroen Verbaan Groep1518@natuurwacht.nl
Eindredactie Bliksum en webmaster	Frank Samwel frank@natuurwacht.nl
Internet	www.natuurwacht.nl
E-mail	vragen@natuurwacht.nl
Postadres	Stichting Delftse Natuurwacht Linnaeuspad 3 2616 LT Delft
Ons gebouw	De Natuurschuur Linnaeuspad 3 2616 LT Delft 015 - 214 4046
Beheer Natuurschuur	Henk Jan Rengers 015 - 261 7739
KVK-nummer	41145647
Bankrekening	NL91RABO0101710968

3. De stichting Delftse Natuurwacht

3.1. Algemeen

De Delftse Natuurwacht -in dit verslag verder aangeduid met DNW- heeft de stichting gekozen als rechtsvorm. De statuten zijn hiertoe opnieuw notarieel vastgelegd op 8 augustus 1994. DNW is een stichting met een Vergadering van Vrijwilligers (VVV). Nadere regels zijn vastgelegd in het Huishoudelijk Reglement, dat in 2008 volledig herschreven en opnieuw vastgesteld is.

DNW is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41145647.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het tot stand komen van een financieel jaarverslag en een algemeen jaarverslag en bespreekt deze jaarlijks in de VVV. Van alle bestuursvergaderingen binnen de DNW worden notulen gemaakt.

3.2. Doelstelling

DNW organiseert natuur- en milieuactiviteiten voor de jeugd. Door de jeugd op een speelse wijze met natuur en milieu bezig te laten zijn, werken we aan meer begrip en waardering voor alles wat groeit en bloeit in de natuur (ook in de stad!) en aan meer inzicht in de samenhang tussen mens en milieu.

3.3. Doelgroepen en historie

DNW is ontstaan op 10 juni 1958 als Delftse afdeling van de toenmalige landelijke stichting Natuur en Jeugd en werd toen de Jeugd-Natuurwacht genoemd.

Van 1958 tot 1983 bestond de doelgroep alleen uit 10- tot 12-jarigen. In 1983 werd de doelgroep uitgebreid met een groep voor 12- tot 15-jarigen. In september 1987 werd de doelgroep uitgebreid met een groep voor 8- tot 10-jarigen. Momenteel kent DNW vier groepen: groep 8-10, groep 10-12, groep 12-15 en sinds 2017 groep 15-18. Voor iedere groep wordt eens per twee weken een activiteit georganiseerd. Alle activiteiten vinden plaats op zaterdag. Een DNW-jaar loopt parallel aan een schooljaar; in de zomervakantie zijn er geen activiteiten. De groepen 8-10 en 10-12 zijn actief op zaterdagmorgen van 10:00 tot 12:00 uur; de groepen 12-15 en 15-18 op zaterdagmiddag van 13:00 tot 16:00 uur.

Om DNW voor alle kinderen gedurende hun gehele DNW-lidmaatschap (sommige leden zelfs van hun 8e t/m 18e jaar) boeiend te houden, wordt door de begeleiders regelmatig bekeken of er geen overlappingen plaatsvinden in de activiteiten van de verschillende groepen. De activiteitenarchieven van de vier groepen zijn een bron van kennis en inspiratie bij het plannen van de activiteiten. De meeste activiteiten vinden plaats in of bij ons eigen clubhuis De Natuurschuur aan het Linnaeuspad in de Delftse Hout.

3.4. Contributie

De contributie voor de twee jongste groepen bedraagt € 60,00 per jaar en voor de twee oudste groepen € 70,00 per jaar. Voor kampen en bijzondere activiteiten, zoals een dagje uit, wordt altijd een extra bijdrage in rekening gebracht.

3.5. Vrienden

Op 1 januari 2010 heeft de Natuurwacht het Vriendenfonds opgericht. Vanaf €35,00 per jaar kunnen belangstellenden in onze Stichting Vriend worden. Hiermee hopen we de betrokkenheid van inwoners van Delft en omgeving te vergroten. Natuurlijk kan ons werk ook via een donatie worden ondersteund. Vrienden zijn voor alle open activiteiten uitgenodigd.

4. Het stichtingsbestuur en de VVV

4.1. Samenstelling van het Bestuur

Het stichtingsbestuur wordt gekozen door de Vergadering Van Vrijwilligers (VVV).

Het bestuur was op 31 december 2020 als volgt samengesteld:

Voorzitter	Matthieu Groenewegen
Secretaris	Robin Rense
Penningmeester	Dick de Haas (t/m juni 2020), José Hekkens (vanaf juli 2020)
Beleidsmedewerker	José Hekkens (t/m juni 2020)
Bestuurslid 8-10	Janneke Janssen-Jansen
Bestuurslid 10-12	Thea Rengers
Bestuurslid 12-15	Jeroen Verbaan (t/m augustus 2020), Marjolijne Samwel (vanaf september 2020)
Bestuurslid 15-18	Jeroen Verbaan

Jaarlijks vinden er bestuurswisselingen plaats op 1 juli volgens een vastgesteld schema, zoals omschreven in het huishoudelijk reglement. Ook kunnen er bestuurswisselingen plaatsvinden om andere redenen. De penningmeester had in oktober 2019 aangegeven te gaan stoppen aan het eind van zijn termijn en is per juli 2020 opgevolgd. De dubbelrol van het bestuurslid 12-15 en 15-18 is ingevuld door een nieuw bestuurslid 12-15.

Het bestuur wordt verder bijgestaan door:

Frank Samwel	Verwerking van de e-mails die binnenkomen op het algemene mailadres en de ontwikkelingen en beheer van de website.
Wilma Kuipers	Ledenadministratie (Vervanging van Caroline van Hoek per 1-3-2020)
Lizette Mes	Archivering

4.2. Bestuursvergaderingen

Het DNW-bestuur kwam in 2020 negen keer bij elkaar, te weten op 28 januari, 19 februari, 25 maart, 6 mei, 13 juni, 15 juli, 5 september, 14 oktober en 25 november. De eerste periode in de Natuurschuur en later on-line via Zoom en Skype.

Hierbij werden zaken besproken zoals: COVID19 pandemie en alle verplichtingen en mogelijkheden voor de Natuurwacht, VVV, jaarverslag, financiële jaarverslag inclusief (meerjaren)begroting, beheer en gebruik van de Natuurschuur, nieuws uit de groepen, Bliksum, aankopen, PR, huishoudelijk reglement, werving van begeleiders en kinderen, vrijwilligersuitje en contacten met andere organisaties.

4.3. Vrijwilligers

Ongeveer 40 vrijwilligers zijn het afgelopen jaar, meer en minder, actief geweest binnen DNW. Dit werd voornamelijk veroorzaakt door de (on)mogelijkheden rondom de pandemie. Elke groep heeft zijn eigen begeleidersteam. De laatste jaren komt het steeds vaker voor dat begeleiders assisteren bij andere groepen. Een goede ontwikkeling die de ervaring van de begeleiders ten goede komt en de organisatie sterker maakt. Dit jaar zijn gezamenlijk online en (zelf-doe-)thuisprogramma's ontwikkeld.

Naast het organiseren van Natuur- en Milieuactiviteiten en onderhoud van clubhuis en omgeving, wordt er door onze vrijwilligers tijd en energie gestoken in het nog breder en sterker maken van onze organisatie.

4.4. Vergadering van Vrijwilligers

De vergadering van alle vrijwilligers vond in 2020 plaats op 11 maart (jaarvergadering). Vanwege de pandemie is de najaarsvergadering niet doorgegaan. Dit jaar was er een wisselende voorzitter van de VVV, bij aanvang van de vergadering werd deze vastgesteld. De dagvoorzitter werd bijgestaan door de vaste secretaris Esmee Overtoom. Standaard worden tijdens de voorjaarsvergadering de jaarverslagen (algemeen en financieel) besproken en (nieuwe) bestuursleden gekozen. Verder worden tijdens beide vergaderingen altijd alle lopende zaken besproken, evenals de toekomstplannen.

4.5. Vrijwilligers en de toekomst van DNW

Vrijwilligers zijn voor de DNW een voorwaarde van voortbestaan. Gelukkig zijn er velen die zich enthousiast inzetten voor het realiseren van de doelstelling van de DNW. De vrijwilligers zetten zich naast het vaste zaterdagprogramma ook in bij de bemensing van onze stand op open dagen en activiteiten op locatie.

4.6. Veiligheid

We zorgen voor het zo veilig mogelijke verloop van alle activiteiten. Bij activiteiten buiten de deur gaat er altijd een EHBO-doos mee en is er minstens 1 begeleider met de auto voor het geval er onverhoopt doktersbezoek moet plaatsvinden. Bij risicovolle activiteiten zoals snoeien, is er minstens 1 EHBO'er of BHV'er aanwezig.

Voor diverse onderwerpen (zoals tekenbeten, omgang met gereedschap) zijn er veiligheidsinstructies opgesteld.

Elk jaar worden de EHBO kisten gecontroleerd en worden de Veiligheidsinstructies geactualiseerd en aangevuld. Daarnaast worden arbeidsmiddelen regelmatig onderhouden of vernieuwd.

In 2020 is een start gemaakt met het actualiseren van de bestaande Risico-inventarisatie en evaluatie (RI&E).

4.7. AVG

Het beleid van de Delftse Natuurwacht (DNW) met betrekking tot de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) is beschreven en gedeeld met de vrijwilligers. Dit document beschrijft de verschillende, voor de DNW, relevante onderwerpen waar onze leden, vrijwilligers, bestuursleden en vrienden mee te maken kunnen krijgen.

Naast de inhoudelijke aspecten is het van belang dat alle betrokkenen kennis hebben genomen van de AVG, zich bewust zijn van de AVG en hun verantwoordelijkheid hierin nemen.

De operationele uitwerking van het beleid is beschreven in ons Huishoudelijk reglement en het document Register verwerkingen persoonsgegevens.

4.8. VOG

Het bestuur heeft bepaald dat alle vrijwilligers een VOG (Verklaring Omtrent Gedrag) moeten kunnen overleggen. Nieuwe vrijwilligers hebben een VOG overlegd.

4.9. Recht van opstal Natuurschuur

In 1988 is de Natuurschuur aan het Linnaeuspad 3 gebouwd met hulp van de gemeente en dankzij een subsidie van de stichting 'Jongeren bouwen voor jongeren'. Vijfzdesde deel van het gebouw is door de Delftse Natuurwacht gebouwd en in gebruik genomen. Eenzesde deel van het pand is door de Vogelwacht gebouwd en in gebruik genomen. Het gebouw is tot stand gekomen op kosten van beide partijen, waarbij elk het eigen deel heeft bekostigd.

De grond was en is eigendom van de gemeente Delft. De Natuurwacht is sinds de bouw economische eigenaar van het pand en heeft alle vaste lasten gedragen. Een deel van de kosten werd jaarlijks doorberekend aan de Vogelwacht. De Vogelwacht heeft haar gedeelte van het economisch eigendom van de Natuurschuur in 2017 overgedragen aan de Delftse Natuurwacht. Sindsdien heeft de Vogelwacht een huurovereenkomst afgesloten met de Natuurwacht. De gemeente was sinds de bouw juridisch eigenaar en heeft enkele jaren geleden na langdurig overleg het juridisch eigendom, middels een recht van opstal, overgedragen aan de Natuurwacht. Op 26 februari 2018 werd de akte voor deze overdracht getekend door de secretaris en penningmeester. Sindsdien is de Natuurwacht dus zowel economisch als juridisch eigenaar van de Natuurschuur.

5. Groep 8-10

5.1. Algemeen

De kinderen van groep 8-10 varieerde in leeftijd van (bijna) 8 tot en met 10 jaar oud. Begin januari 2020 namen 10 kinderen deel aan de groepsactiviteiten. Meestal neemt het aantal deelnemers toe in de eerste helft van het jaar. De “intelligente lockdown”, die 12 maart 2020 i.v.m. de Coronapandemie ingaat, maakte het actief werven van nieuwe leden dit jaar niet mogelijk. Zo ook hebben we weinig kinderen als gast kunnen verwelkomen.

In juli 2020, einde van het schooljaar, hebben 6 kinderen, met een Natuurwachtdiploma op zak, onze groep verlaten. Deze kinderen zijn voornamelijk doorgestroomd naar groep 10-12. Inmiddels bleek eind december 2020 dat groep 8-10 weer 6 kinderen telt.

5.2. Begeleiders

Dit jaar heeft een vast team van 8 enthousiaste vrijwilligers onze jonge Natuurwachters veel wetenswaardigheden over de natuur kunnen vertellen en laten beleven. Wij hebben afscheid genomen van 1 enthousiaste vrijwilliger, dit keer niet met een gezamenlijke lunch, maar met een samengesteld cadeaupakket.

5.3. Activiteiten

In 2020 zijn in totaal 15 activiteiten georganiseerd. Deze activiteiten vonden eens per 14 dagen plaats op zaterdagochtend van 10:00 tot 12:00 uur. Meestal vonden deze activiteiten plaats in en rondom ons clubhuis “De Natuurschuur” en in de Delftse Hout.

De activiteiten worden doorgaans voorbereid door een begeleider, waarbij een andere begeleider als reserve paraat is. Een activiteit begint met een inleidend verhaal over het onderwerp, met een filmpje of een PowerPointpresentatie. Daarna gaan we naar buiten om rondom de Natuurschuur of in het Heempark de natuur te “bestuderen” en te beleven, aansluitend op het onderwerp. Het zijn enthousiaste kinderen die al heel veel weten en veel willen leren! Daarnaast houden zij ook van “actie” en zetten zij zich volledig in bij speurtochten, spelletjes en knutselactiviteiten.

Tijdens de “intelligente lockdown” van 12 maart t/m 6 juni 2020 hebben we de kinderen iedere week van “weekendtips” voorzien. Hierin wordt aan een natuuronderwerp aandacht besteed en zijn vaste thema’s opgenomen, zoals “wat zie ik deze week in de tuin”, een toepasselijk knutsel, en een raadsel of puzzel.

Het speciale jaarlijkse groepsuitje wordt aangepast: de kinderen lopen de Knapzakroute van de Papaver die afgesloten wordt met een meegebrachte lunch.

In 2020 hebben de begeleiders een aantal keren vergaderd. Tweemaal fysiek in de Natuurschuur, maar dit jaar worden de groepsactiviteiten meestal middels WhatsApp-, E-mailcontacten en telefoon geregeld. Zo zijn de groepsactiviteiten geëvalueerd, de onderwerpen bepaald en de taken verdeeld voor de komende periode. Er is aandacht besteed aan het veilig begeleiden van deze groep vooral bij speurtochten buiten het Natuurwachterrein, open activiteiten en het groepsuitje. Hierbij is ook ons Coronaprotocol in acht genomen!

In 2020 hebben de volgende activiteiten plaatsgevonden:

Datum	Activiteit
11 januari	"overleven" hoe is de aarde en het leven ontstaan
25 januari	Overleven in de natuur
8 februari	Sporen in de natuur / gipsafdrukken maken
22 februari	Kweken uit zaden en stekken
21 maart	"Intelligente Lock down" gaat in ..... : geen "landelijke opschoondag" wel tips
28 maart	"Weekendtips 1" vogels waarnemen/ minikas maken met vogelzaad
4 april	"Weekendtips 2" nesten / paasknutsels: kuikens,hazen,narcissen
11 april	"Weekendtips 3" na-Pasen tips/ padden
18 april	"Weekendtips 4" eetbare planten kweken/ national Bijentelling
25 april	"Weekendtips 5" hoe overleven vogels
2 mei	"Weekendtips 6" de kikker staat centraal, metamorfose!
9 mei	"Weekendtips 7" jonge dieren
16 mei	"Weekendtips 8" bewegen ~ om te overleven
23 mei	"Weekendtips 9" overleven in de natuur/ eetbare planten
30 mei	"Weekendtips 10" nuttige planten / de brandnetel
6 juni	"Weekendtips 11" overleven in de natuur ~ de brandnetel
27 juni	Aangepast Coronabestendig Uitje we zien elkaar weer in het echt! We lopen de knapzakroute van de Papaver, met meegebrachte lunch
29 juni	Planten langs de berm, droogpers en zaadbommen maken
11 juli	Fijne vakantie: 6 kinderen gaan naar gr 10-12 / vliegeren!
5 september	De eerste activiteit na de vakantie "vakantie verhalen en kennismaken"
19 september	Clean up day (20-9): vandaag doen wij de "clean up" in de Delftse Hout met in acht nemen van de Coronaregels
3 oktober	Trekvogels
17 oktober	uilenballen
31 oktober	Halloween/ pompoenen
14 november	overwinteren
28 november	Leven uit de dood
12 december	Licht

6. Groep 10 - 12

6.1. Algemeen

Het jaar 2020 was een bijzonder jaar, waarin we te maken kregen met de wereldwijde gevolgen van het Covid19-virus. Helaas werden daardoor diverse activiteiten geannuleerd. Er is zoveel mogelijk geprobeerd alternatieve activiteiten aan te bieden, zoals digitale 'weekendtips' met ideeën om thuis mee aan de slag te gaan. En er zijn een paar maal doe-pakketjes thuis bezorgd. Bij de activiteiten die wel vanuit de Natuurschuur mochten starten, was de opkomst in 2020 goed, de kinderen waren erg gemotiveerd.

In juli, aan het einde van Natuurwachtseizoen 2019-2020, hebben 5 kinderen afscheid genomen en zijn doorgestroomd naar groep 12-15. Vanuit groep 8-10 stroomden 3 kinderen door naar groep 10-12. In september, bij het begin van het nieuwe seizoen, kwamen nieuwe leden kijken. Tijdens het hele jaar hebben regelmatig kinderen als gast meegedaan. In december bestond de groep uit 10 vaste leden.

Het enthousiasme van de kinderen inspireerde de begeleiders bij het opzetten van een gevarieerd activiteitenprogramma. Er wordt op gelet zoveel mogelijk praktisch bezig te zijn en zo veel mogelijk facetten van natuur en milieu aan bod te laten komen.

6.2. Begeleiders

Op 31 december 2020 bestond het team uit 9 begeleiders. Elke begeleider draagt zijn/haar steentje bij, waarbij ieders sterke kanten benut worden. 5 teamleden verzorgen bij toerbeurt de voorbereiding van de activiteiten, de andere teamleden springen bij indien nodig. Bij de uitvoering van de activiteiten zijn minimaal 2 begeleiders aanwezig.

Het team organiseerde 4 keer een overlegmoment over o.a. de invulling en evaluatie van de activiteiten. Dat was soms fysiek in de Natuurschuur, maar vanwege corona ook digitaal. De overleggen vonden plaats op: 20 januari, 4 juli, 29 augustus en 23 november. Op 29 augustus werd er, voorafgaande aan het overleg, gezamenlijk geluncht in de Natuurschuur. Na een lange periode van 'lockdown' was het bijzonder prettig elkaar weer te (mogen) zien en bij te praten.

6.3. Activiteiten

De activiteiten worden gehouden op zaterdagochtend; ze starten om 10:00 uur en eindigen om 12:00 uur. De activiteiten starten met een inleiding (themaverhaal), waarna de kinderen zelf aan de slag gaan. Het streven is zoveel mogelijk naar buiten gaan. Een aantal activiteiten komt jaarlijks terug, zoals de Natuurwerkdag (wilgen knotten), de zwerfafvalacties en de Kerstballentocht! Het schoonmaken van de nestkasten in Heempark, langs de Korftlaan en rondom de Natuurschuur, is een monitoringsproject dat door groep 10-12 uitgevoerd wordt, gegevens worden doorgegeven aan Vogelwacht Delft e.o..

In 2020 mochten er, vanwege de 'intelligente lockdown', geen fysieke activiteiten georganiseerd worden tussen 13 maart en 10 juni. Na het opstellen van een 'plan van aanpak' gaf de gemeente toestemming voor groepsactiviteiten. Op de zaterdagen tijdens de lockdown (van 28 maart t/m 6 juni) werd 11 maal een digitale 'Weekend-tips' naar de leden van 8-10 en 10-12 gestuurd. Met een kort verhaal over een natuuronderwerp en diverse doe- en knutsel tips om binnen en (vooral) buiten mee aan de slag te gaan. De thema's van deze weekend-tips waren: kijken naar planten en dieren, paas-tips, (paas)eieren, bloemen en zaden, (vroeg) vogels, kikkers, jonge dieren, bewegen, eetbare planten, nuttige planten, vlinders. Om de kinderen nog eens extra een hart onder de riem te steken werd in het weekend van 25 april een zaden-pakketje bij hen thuisbezorgd.

Om de kinderen toch een kans te geven actief te zijn in de Delftse Hout, kregen ze tijdens de zomervakantie een uitnodiging voor 2 open activiteiten, te weten:

- 2 augustus: open activiteit georganiseerd door Natuurwacht en kindertuinen: overleventips en eetbare planten
- 29 augustus: polderdag, georganiseerd door de Vrienden van Biesland

In 2020 werden de volgende reguliere activiteiten georganiseerd:

Datum	Activiteit
4 januari	Start jaarthema 'Overleven'
18 januari	Werken in de natuur. Knotwilgen blijven bestaan dank zij een regelmatige knotbeurt!
1 februari	Hoe overleven dieren de winter: over winterslaap, wintervoorraad, (vogel)rek, e.d.
15 februari	Worden dieren ook verliefd? Overleven is zorgen voor nageslacht!
29 februari	Wat eten uilen? Uilenballen onderzoek!
14 maart t/m 6 juni	Geen fysieke groepsactiviteiten in/bij de Natuurschuur. Wekelijks digitaal 'Weekendtips' verstuurd.
20 juni	Knapzakroute, op ontdekkingstocht door de Delftse Hout
4 juli	Slotactiviteit seizoen 2019-2020: Overlevingstips van Jungle Jack!
12 september	Startactiviteit nieuw seizoen: Wie is wie? En wat is er veranderd?
19 september	World Clean up! Zwerfafvalactie in de Delftse Hout.
26 september	Bodemdierendag. Welke kleine kriebelbeetjes leven er in de bodem?
10 oktober	Zintuigenwandeling: wie wil er proeven, ruiken, voelen, kijken en luisteren?
24 oktober	Pompoenen: knutselen en.... eten!
7 november	Geen activiteit
21 november	Vogeltrek. Wandeling door de Delftse Hout en wat zien we vliegen?
5 december	Sinterklaas verrast ons tijdens het nestkastjes schoonmaken.
19 december	Kerstballentocht: traditionele kerstvakantie-speurtocht door de Delftse Hout

7. Groep 12 - 15

7.1. Algemeen

De groep Natuurwachtters tussen 12 en 15 jaar bestond in 2020 uit zo'n 12 tot 16 leden, waarvan een aantal doorstroomden vanuit de jongere leeftijdsgroep en oudere leden naar groep 15-18 jaar gingen. Het is een gezellige groep pubers die interesse heeft in diverse natuur en milieu-onderwerpen (bijvoorbeeld het dit jaar toepasselijke onderwerp 'virussen') en ook graag zelf aan de slag gaat met allerlei fysieke activiteiten, zoals het vullen van de zwaluwwand, snoeien en hooien.

7.2. Begeleiders

Begin 2020 bestond het vaste begeleiderteam uit een groepscoördinator en 4 andere teamleden. In februari is er 1 begeleider bij gekomen ter vervanging van een begeleider die eind 2019 overstapte naar groep 15-18. In juli zijn 2 begeleiders gestopt, maar gelukkig kwam daar eind 2020 een nieuwe enthousiasteling voor in de plaats. Eind 2020 waren er dus in totaal weer 5 begeleiders. Soms werd een gast uitgenodigd die veel weet van een bepaald thema en dat dan overbrengt aan de jongeren, vaak gecombineerd met een actievere activiteit, zoals het vlechten van lepelaarsnesten. We houden contacten in de buurt warm (zoals de appelboomgaard en de kas) en helpen zo elkaar.

7.3. Activiteiten

De activiteiten van groep 12-15 worden gehouden op zaterdagmiddagen (om de week) van 13.00 uur tot 16.00 uur. In het activiteitenprogramma besteden we aandacht aan natuur (in de ruimste zin), het milieu, maar ook aan maatschappelijke thema's (klimaat, energie, evolutie, biodiversiteit e.d.). Daarbij gaan we zoveel mogelijk naar buiten, dit is in de vorm van een kamp, beheeractiviteiten in de Delftse Hout (zoals het onderhouden van de zwaluwwand), en uitstapjes in de omgeving. In de winter hebben we normaliter vaker binnenactiviteiten in de vorm van spellen, iets maken (b.v. zelf een 'fossiel' maken of een spel). Daarnaast voert groep 12-15 al jaren een deel van het beheer van het Vogeleiland uit. De jeugdleden komen soms zelf met suggesties voor activiteiten.

Door de lockdown in verband met Corona zijn er in maart/april een aantal activiteiten komen te vervallen; wel kregen de kinderen via de Whatsappgroep geregeld kleine opdrachtjes om het contact te behouden. Later zijn er online activiteiten georganiseerd. Per keer werd bekeken wat voor activiteiten door konden gaan en welke vervangen

moesten worden. Hierdoor werd het programma op de website vaak aangepast aan wat kon met de heersende coronamaatregelen. Helaas hebben we - naast onze jaarlijkse barbecue en het kerstdiner - ook het kamp moeten afgelasten, omdat we het onmogelijk achtten dat de kinderen in die situatie 1,5 meter afstand tot de begeleiders konden houden.

Vanaf juni zijn zo veel mogelijk buitenactiviteiten georganiseerd. Toen de coronamaatregelen weer strenger werden, is daarbij zelfs de Natuurschuur niet gebruikt. In december is bijvoorbeeld tweemaal achtereen gesnoeid op het Vogeleiland, omdat het onderhoud toch door moest gaan.

Hieronder volgt een overzicht van onze activiteiten over het jaar 2020:

Datum	Activiteit
4 januari	Dieren in de winter
18 januari	Knotten
1 februari	OverLeven Quiz en lepelaarsnesten maken
15 februari	Klussen bij de appelboomgaard => afgelast wegens weersomstandigheden. Het insectenhotel op het Stiltegoed bezocht en een film gekeken.
29 februari	Hedendaagse fossielen, en hoe dieren zich aanpassen aan de leefomgeving
14 maart	Afgelast wegens lockdown
28 maart	Nationale bijentelling (zelf-doe-activiteit)
11 april	Afgelast wegens lockdown
25 april	Afgelast wegens lockdown
9 mei	De grote 1215 quiz (online)
23 mei	Hoe overleven stoeplantjes / botanisch stoepkrijten (zelfstandig buiten)
6 juni	Fotografeerwedstrijd (online)
20 juni	Klusjes rondom de kas
4 juli	Huttenbouwen in het Balijbos
12 september	Overleefmiddag in de Vlietlanden (in plaats van kamp)
26 september	Hoe overleven virussen?
10 oktober	Hooien op het Vogeleiland
24 oktober	Zwaluwwand vullen
7 november	Overleven quiz 2
21 november	Navigeren zonder telefoon
5 december	Snoeien op het Vogeleiland
19 december	Snoeien op het Vogeleiland - deel 2

7.4. Beheer Vogeleiland

In 2020 zijn we drie keer op het Vogeleiland aan het werk geweest om maaisel op te ruimen ('hooien') en te snoeien. Het beheer op het Vogeleiland vindt plaats in samenwerking met de gemeente Delft en de Vogelwacht. Daarbij zijn veiligheidsinstructies over de omgang met het gereedschap belangrijk.

De gesnoeide takken worden gebruikt om takkenrillen te maken, waar vogels, insecten en andere dieren in kunnen nestelen. Het gemaaide riet wordt op een grote berg verzameld, waar dit op den duur vergaat. Deze broeiende berg is de zogenaamde 'slangenhoop'. Dit jaar werden er zelfs twee gemaakt. Dit alles in de hoop dat kleine ongevaarlijke slangen, die al elders voorkomen, op die manier ook op het Vogeleiland kunnen schuilen of misschien zelfs gaan nestelen.

De groep heeft veel werk verzet gedurende deze activiteiten.

7.5. Kamp

Ons jaarlijkse kamp zou in mei zijn. Na dit eerst te hebben verplaatst naar september, is het helaas in het geheel niet doorgegaan. We zijn in plaats daarvan als eerste activiteit van het nieuwe seizoen een hele middag (van 12 tot 17 uur) in het kader van overleven naar de Vlietlanden geweest. Onder leiding van 'Jungle Jack' hebben de kinderen onder meer geleerd om van brandnetels touw te maken, kruiden tegen de prikken te zoeken en speren te snijden. Als uitsmijter mochten ze allemaal proberen om vuur te maken. Boven het vuur hebben we broodjes gebakken.

8. Groep 15-18

8.1. Algemeen

De groep 15-18 bestaat uit 4 begeleiders en gemiddeld 15 zeer enthousiaste jongeren, die vaak al meerdere jaren lid zijn van de Delftse Natuurwacht.

In deze leeftijdsgroep verzorgen de jongeren zelf de activiteiten, waarbij ze leren hoe je het beste een presentatie kunt geven, maar ook wat er allemaal bij komt kijken om een leuke activiteit in elkaar te zetten, waarbij vooral een stukje planning en organisatie om de hoek komen kijken.

Voor deze leeftijdsgroep sluit dit goed aan bij hun schooltijd, omdat zij daar ook zaken als presentaties en planning nodig hebben.

8.2. Begeleiders

Het begeleiderteam van groep 15-18 bestaat uit 4 vrijwilligers: een coördinator en 3 mede-begeleiders.

De begeleiders van deze leeftijdsgroep zorgen er vooral voor dat de planning goed verloopt, helpen de jongeren met het maken van een leuke activiteit, en zorgen samen met de jongeren dat het gebouw weer netjes achterblijft na de activiteiten.

8.3. Activiteiten

De activiteiten van groep 15-18 vinden om de week op zaterdagmiddag van 13 tot 16 uur plaats. Er worden activiteiten op veel verschillende gebieden georganiseerd door de jongeren, waaronder snoeien op het Vogeleiland, hommelmasten bouwen en – zeker in een jaar waarin er veel vanuit huis gewerkt moest worden voor de veiligheid – online activiteiten, meestal via Skype.

Tevens versterken we met deze groep de banden met andere organisaties in de buurt, door samen te werken, en/of onze activiteiten daar te doen. Zo heeft groep 15-18 dit jaar knotwilgen gesnoeid bij de Stadsboerderij BuytenDelft aan de Korftlaan, en zijn er van de wilgentakken schermen gevlochten voor gebruik door de imkers op volkstuinencomplex “Levenslust”. Ook zijn we op bezoek geweest bij de Kindertuinen in de Delftse Hout, om daar een activiteit te doen over eetbare planten. Met subsidie van de gemeente Delft hebben we, in samenwerking met Hotel de Plataan, hommelmasten gemaakt die verspreid worden onder de leden en andere geïnteresseerden, zodat deze nestkasten kunnen helpen bij het overleven van de hommels in een drukke stad als Delft.

Het kamp kon dit jaar door de Corona-maatregelen helaas niet door gaan, maar we zijn daarvoor in de plaats 2 dagen in eigen stad op stap geweest, waarbij er zeer veel onderzoek en moeite is gestoken in allerlei weetjes en een fotospeurtocht, die ons door het hele centrum van Delft bracht.

Ook de online-activiteiten die plaats vinden, worden over het algemeen goed bezocht. Er is een aantal keer een quiz georganiseerd, waaronder natuurlijk een “overleven-quiz”, maar er zijn ook presentaties gegeven over allerlei onderwerpen, zoals verleiding en overleven van mens en dier in de winter. Ook een spelletjesmiddag mocht natuurlijk niet ontbreken, en ook die heeft online plaatsgevonden.

Door al deze activiteiten krijgen de jongeren zowel met elkaar als met de begeleiders een sterke band, die vooral tot uitdrukking komt in het wederzijds respect naar elkaar, en in het vertrouwen wat alle leden in elkaar hebben. Als gevolg daarvan, merken we steeds meer dat leden elkaar ook buiten de Natuurwachtactiviteiten opzoeken, en dat het daardoor steeds meer een "vriendengroep" wordt. Ook de leden die halverwege het jaar doorstromen vanuit de jongere groep 12-15, worden heel soepel opgenomen in de groep. Al snel voelen zij zich thuis, en daardoor zijn ook zij al snel een hecht onderdeel van groep 15-18.

Hieronder volgt een overzicht van onze activiteiten over het jaar 2020:

Datum	Activiteit
11 januari	Wilgen knotten bij de Stadsboerderij (Deel 1)
25 januari	Wilgen knotten bij de Stadsboerderij (Deel 2)
8 februari	Schermen vlechten van wilgentakken tbv imker
21 februari	Bomenweekend in Schoorl
7 maart	Dood in de natuur
21 maart	Vervallen i.v.m. start lock-down
4 april	Overleven quiz 1.0 (online)
18 april	Overleven quiz 2.0 (online)
2 mei	Quiz door de begeleiders (Online)
16 mei	Spelletjesmiddag (Online)
30 mei	Fotospeurtocht Overleven (Online)
13 juni	Hutten bouwen
27 juni	Zwemmen in de Dobbepas
11 juli	Fotospeurtocht / fietstocht Delft centrum / barbecue (Ipv kamp)
12 juli	Spelletjesdag buiten (Ipv kamp)
5 september	Snoeien in de appelboomgaard
19 september	Keep it Clean-day
3 oktober	Hommelkasten maken i.s.m. Hotel de Plataan
17 oktober	Eetbare planten i.s.m. de Kindertuinen
31 oktober	Verleiding
14 november	Overleven quiz 3.0 (Online)
28 november	Hoe overleven mens en dier de winter?
12 december	Snoeien op het Vogeleiland

9. Activiteiten en projecten

9.1. Activiteiten in samenwerking met andere organisaties

Samenwerking met Ecokids Estelí

Sinds januari 2005 hebben we contact met een Ecokidsgroep in Estelí in Nicaragua. Dit contact is tot stand gekomen mede dankzij de samenwerking met de Stedenbandgroep Delft-Estelí. In het startjaar van dit project hebben we subsidie ontvangen van het Laaghangend Fruitfonds. De doelstelling is twee tot drie keer per seizoen informatie uit te wisselen over van tevoren afgesproken natuur- of milieuonderwerpen. Twee van onze vrijwilligers zorgen voor de onderlinge contacten. De begeleiders van de Ecokids zorgen regelmatig voor een kort verhaaltje voor de Bliksum en onze website. Vanwege de coronapandemie zijn er qua activiteiten geen uitwisselingen geweest. Via de nieuwsbrief vindt er wel informatie-uitwisseling plaats.

Samenwerking met World Art Delft

Sinds 2008 is er contact met World Art Delft en maken we van elkaars expertise gebruik. In 2020 heeft er geen Natuurwachtactiviteit plaats gevonden bij WAD.

Samenwerking met Duurzaamheidscentrum De Papaver

Naast de vaste programma's van de eigen groepen werden, in samenwerking met De Papaver in 2020 weer een aantal activiteiten georganiseerd die ook voor kinderen (en ouders) van buiten DNW toegankelijk zijn. Diverse vrijwilligers van DNW assisteerden in 2020 bij de voorbereiding en uitvoering van deze activiteiten.

In 2020 bestond het gezamenlijke publieksprogramma van De Papaver en DNW uit de volgende activiteiten:

t/m 5 januari – Kerstballentocht

Jaarlijkse speurtocht door de Delftse Hout werd voor de 33e maal georganiseerd. Het thema was: 'Kriebelbeestjes'. Deze tocht trok ruim 2000 deelnemers. Er werden ruim 1000 formulieren opgehaald en ca. 400 antwoordformulieren ingeleverd. Er werden 6 prijsjes uitgereikt. De Kerstballentocht wordt medegefinancierd door een bijdrage uit de Ondernemersvereniging Delftse Hout.

12 januari - Prijsuitreiking Kerstballentocht

De prijsuitreiking was op een zondagmiddag 12 januari. Tijdens een feestelijke bijeenkomst kregen de kinderen hun prijs uitgereikt.

Vanaf 16 december (t/m 10 januari 2021) – Kerstballentocht

De traditionele Kerstvakantie-speurtocht, kon dit keer ook buiten de vakantieperiode gelopen worden. Vanwege alle coronaregels was er veel behoefte aan een laagdrempelige buitenactiviteit. De tocht werd mede mogelijk gemaakt door een financiële bijdrage van Groen Doet Goed (Provincie Zuid-Holland) en St. Stalpaert van der Wiele. Het thema van de kerstballentocht van dit jaar was 'In weer en wind'.

Samenwerking met de Naar Buiten!-coalitie (Groen doet Goed).

De Delftse Natuurwacht is een van de 10 groene organisaties (met een groene locatie in/om Delft) van de Naar Buiten!-coalitie. Deze coalitie is ontstaan in het kader van het provincie brede programma Groen doet Goed, dat tot doel heeft om meer kinderen uit versteende buurten te stimuleren het buitengebied te bezoeken. De afspraken voor de organisatie van groene (kinder)activiteiten zijn vastgelegd in een prestatieverklaring. Deze is getekend op 18 september 2017. De Papaver ondertekende als vertegenwoordiger van alle groene partners. Om de samenwerking te versterken en het concrete programma verder te ontwikkelen wordt vanuit de gemeente Delft-Publiek Ondernemen hulp geboden.

De provincie Zuid-Holland stelt maximaal €50.000,- beschikbaar, mits de partijen zelf cofinanciering inbrengen.

Binnen het projectplan Groen Doet Goed 2019-2020 heeft De Natuurwacht in 2020 meegewerkt aan de onderdelen De Naar Buiten -kalender:

- t/m 5 januari – Kerstballentocht (21 december 2019 t/m 5 januari 2020)
- 11, 18, 25 januari – Winterwerken - Wilgen knotten in de omgeving van de Natuurschuur en bij de Stadsboerderij.
- 8 februari – Winterwerken: wilgenschermen vlechten tbv ijsvogelwand op volkstuintencomplex Levenslust.

Helaas kwamen - i.v.m. de coronamaatregelen - diverse geplande activiteiten te vervallen, zoals: Lentefair, wateractiviteiten, en Oogstfeest kinderboerderij Tanthof. In overleg met de provincie werd een alternatief programma gepresenteerd. De Natuurwacht heeft in dit kader meegewerkt aan:

- 29 augustus – Polderdag. Een initiatief van de Vrienden van Biesland. Kinderen liepen, in groepjes met begeleider, een route door de Delftse Hout en konden bij diverse organisaties een activiteit doen. De Natuurwacht begeleidde de activiteiten Slootjesexcursie en Schilderen met bloemblaadjes. Een succesvolle dag waaraan ca. 100 kinderen deelgenomen hebben.

Samenwerking met IVN Delft e.o.

IVN, Instituut Voor Natuureducatie en duurzaamheid, heeft eenzelfde doelstelling als de Delftse Natuurwacht: N&M-activiteiten organiseren om het publiek de natuur te laten ontdekken en waarderen en het milieubesef te vergroten. We verkennen hoe we met IVN Delft e.o. nog meer kunnen samenwerken. Die samenwerking is er al jaren wat betreft (thema)excursies en natuurwerkdagen. Ook houden we aan het begin van elk jaar een gezamenlijke nieuwjaars wandeling en receptie voor onze leden. Net als in voorgaande jaren werken we samen bij de reguliere jeugdexcursies op zondag, die 4x per jaar georganiseerd worden. In het kader hiervan zijn in 2020 de volgende gezamenlijke activiteiten geweest:

- 12 januari 2020 – Excursie Nieuwjaarswandeling (en receptie voor leden)
- 2 februari – Jeugdontdektocht Wintergasten
- 19 april – Jeugdexcursie: Voorjaarsvogels een natuurontdektocht – Afgelast i.v.m. corona
- 12 juli – Jeugdexcursie Ontdek het waterleven van de Tweemolentjesvaart
- 29 augustus – Vleermuizenexcursie in de Delftse Hout
- 10 oktober - Jeugdexcursie Vleermuizen, in de Delftse Hout
- 18 Oktober – Jeugdexcursie Beleef de Herfst – Afgelast i.v.m. Corona. Vervangen door online excursie
- 20 december – Jeugdexcursie op Safari in de binnenstad van Delft – Afgelast i.v.m. Corona. Vervangen door online excursie.

Daarnaast maakt IVN Delft gebruik van de Natuurschuur voor de opslag van enige natuureducatieve materialen (o.a. schepnetten).

Door Corona is een nieuw initiatief gestart: de do-it-yourself jeugdexcursies. Door middel van een plattegrond met gekleurde stippen kunnen gezinnen met kinderen zelf op pad. Bij elke gekleurde stip is een video gemaakt die online bekeken kan worden. Ook zijn online links naar zoekkaarten en verder informatie beschikbaar. Voor de eerste 50 deelnemers zijn zelfs pakketjes met extra informatie en zoekkaarten verzonden. En er is een fotowedstrijd uitgeschreven op Instagram met #opsafarimetIVNDelft. Ook is een YouTube kanaal gestart waar alle video's beschikbaar zijn.

Dit zijn de links naar de online excursies:

Herfstontdekkingstocht voor de jeugd: <https://www.ivn.nl/delft/herfstontdekkingstocht>

Op safari in de binnenstad van Delft: <https://www.ivn.nl/afdeling/delft/activiteiten/op-safari-in-de-binnenstad-van-delft>

Gezien het grote succes van de do-it-yourself excursies heeft de jeugdwerkgroep besloten dit ook in 2021 voort te zetten.

9.2. Incidentele activiteiten

De Delftse Natuurwacht verzorgt jaarlijks 2 activiteiten in de bibliotheek in Den Hoorn, maar helaas mochten die in 2020, i.v.m. het covid19-virus, niet plaatsvinden.

De publieksdagen in de Botanische Tuin van de TU-Delft, waar de Natuurwacht altijd graag aanwezig is met een informatie- en activiteitenstand, werden in 2020 geannuleerd.

Wel werden op 2 augustus i.s.m. de Kindertuinen-Sleutelbloem twee workshops georganiseerd met als titel: Heksenkaas maken en andere overlevingstips! Er was een circuit uitgezet van 3 onderdelen, te weten eetbare planten/heksenkaas maken, vuur maken en boogschieten/pijl en boog schieten. In totaal hebben 26 kinderen genoten van deze middag, die ondanks enkele beperkende coronaregels, toch doorgang kon vinden.

9.3. Projecten

Steeds vaker werkt DNW met projecten. In 2020 werkten we met het thema 'Overleven'. De diverse activiteiten binnen dit kader zijn en worden bekostigd uit ons reguliere budget en de stimuleringsubsidie.

9.4. Maatschappelijke Stages (MaS)

Niet op alle middelbare scholen is een maatschappelijke stage verplicht. Echter, voor leerlingen op de scholen waar dit nog wel geldt, is het mogelijk om deze te vervullen bij de Natuurwacht. In 2020 hebben er vanwege de coronacrisis geen stagiairs een maatschappelijke stage bij de Natuurwacht volbracht.

9.5. Schoon belonen

In 2020 was de Natuurwacht een van de Delftse maatschappelijke organisaties die mee deed aan het project 'Schoon Belonen'. Dat betekende o.a. acties organiseren om zwerfafval te verzamelen en het apart inzamelen en PMD-afval en kleine petflesjes. Dit project leverde enkele honderden euro's op voor de clubkas. De grote acties organiseerden we samen met De Papaver, o.a. in maart tijdens de week van Nederland Schoon en in september tijdens Keep-it-clean Day. Sinds 2018 gaat het uitbetalen van de acties op basis van aantal deelnemers en gewerkte aantal uren. De kleine petflesjes worden gerecycled door Stichting Stunt. In 2020 kon slecht één actiedag plaats vinden: World Clean up-dag op 19 september welke werd bijgewoond door staatssecretaris Stientje van Nieuwenhoven

10. Bliksum, website en PR-activiteiten

10.1. Algemeen

De “Bliksum” is het gezamenlijke clubblad van alle DNW-groepen. Alle leden, begeleiders en relaties krijgen de Bliksum toegezonden. Daarnaast wordt de Bliksum verzonden naar een aantal contactadressen voor de promotie van DNW.

De eigen website van de Delftse Natuurwacht is te vinden op www.natuurwacht.nl. Deze website wordt regelmatig vernieuwd met themaverhalen en andere fragmenten uit de Bliksum en met foto's en verslagen van de groepsactiviteiten.

Hiermee fungeert de website ook als “naslagwerk” voor de eigen leden en begeleiders. Tevens heeft het een PR-functie en geeft het algemene informatie over de Natuurwacht en haar vier leeftijdsgroepen.

10.2. Redactie Bliksum-Website

Op 31 december 2020 bestond de redactie uit vijf personen, namelijk per leeftijdsgroep een vertegenwoordiger en de eindredacteur/webmaster.

10.3. De Bliksum

De Bliksum wordt elke keer samengesteld rond een bepaald thema en bestaat uit een algemeen deel en een deel per groep met als vast onderdeel het programma voor de komende twee maanden.

De Bliksum wordt digitaal verzonden in de vorm van een e-mail met pdf. De Bliksum wordt in kleine oplage afgedrukt voor publicitaire redenen, bijvoorbeeld om uit te delen bij openbare activiteiten. Daarnaast wordt sinds september 2019 de gedrukte Bliksum uitgedeeld aan de leden van de groepen 8-10 en 10-12.

De Bliksum kent een aantal vaste rubrieken:

- pagina's van groep 8-10
- pagina's van groep 10-12
- pagina's van groep 12-15
- pagina's van groep 15-18
- themaverhaal
- Estelí
- nieuws, o.a. over samenwerking met IVN
- strip Jasper & Jorien

De groepen bepalen zelf de inhoud van de eigen pagina's. Afwisselend zorgen de groepen voor het themaverhaal.

Studio Bajo verzorgt de strip. De eindredacteur voegt alle onderdelen bij elkaar. De ledenadministrateur verzorgt de verzending van de Bliksum.

In 2020 verschenen de volgende nummers:

Nr.	Periode	Thema
159	Januari/februari	Overleven
160	Maart/april	Survival in de natuur
161	Mei/juni	Lepelaar
162	September/oktober	Overlevingsstrategieën van planten
163	November/december	Vergeten groenten

10.4. Website

Op de website zijn de volgende onderdelen te vinden:

- algemene informatie over Natuurwacht en haar vier groepen
- informatie in het kader van de ANBI
- themaverhalen (uit Bliksum), met links naar nog meer informatie
- Estelí verhalen (uit Bliksum)
- agenda van groepsactiviteiten
- foto's en verslagen van (groeps)activiteiten
- strip (uit Bliksum)
- nieuwsberichten en persberichten

De vertegenwoordigers van de groepen zorgen ervoor dat de agenda van activiteiten op de website komt en plaatsen er foto's van de activiteiten. Als er wijzigingen zijn in het activiteitenprogramma proberen we dat ook zo snel mogelijk op de webpagina kenbaar te maken.

Veel bezochte pagina's van de website zijn de fotopagina, de agenda en de themaverhalen. Gezien de aantallen bezoekers (gemiddeld ruim 550 unieke bezoekers per maand) blijkt de website ook een natuureducatieve functie te vervullen buiten de eigen leden.

10.5. Facebook

Op onze Facebookpagina <https://www.facebook.com/StichtingDelftseNatuurwacht> worden alle openbare activiteiten van de Delftse Natuurwacht gedeeld. Ook worden er weetjes gedeeld, knutsels die thuis gemaakt kunnen worden, activiteiten van natuurorganisaties in de buurt, landelijke natuuractiviteiten (tuinvogeltelling, vlindertelling, bijentelling, stoeplantjes ontdektocht, Keep it clean day, warme truien dag en dergelijke). Tijdens de Corona tijd zijn er door de groepen via e-mail nieuwsbrieven naar de jeugdleden gestuurd. Delen van deze brieven zijn op Facebook gedeeld om zo ook andere kinderen uit Delft leuke natuuractiviteiten aan te bieden.

Gezien de positieve reacties blijven wij ook in 2021 informatie delen via Facebook.

10.6. Persberichten

Bij de start van het seizoen en andere bijzondere activiteiten wordt er een persbericht uitgestuurd. Deze berichten worden ook op onze website geplaatst.

In 2020 verscheen wederom diverse malen een berichtje, soms met foto, in de regionale pers. Daarnaast heeft er een kort interview plaatsgevonden met de voorzitter op Stadsradio Delft nadat de Natuurwacht weer openging na de eerste lockdown.

11. De Natuurschuur

11.1. Medegebruik

Er wordt naar gestreefd om het gebouw zo functioneel mogelijk te gebruiken.

Naast de vaste groepsactiviteiten wordt de Natuurwachtruimte ook regelmatig gebruikt voor cursussen en andere bijeenkomsten van de Vogelwacht en voor bijeenkomsten van andere "groene" organisaties. Regelmatig worden door De Papaver huurders naar de Natuurschuur doorverwezen, op momenten waarop De Papaver zelf geen ruimte (meer) beschikbaar heeft.

In 2020 hebben de volgende organisaties gebruik gemaakt van de Natuurschuur: Wildopvang Delft, Thuisonderwijsgroep, Huiswerkgroep van een meditatiecursus, IVN Delft, De Papaver en de Vogelwacht Delft e.o.

11.2. Onderhoud

Elk jaar wordt tijdens de zomervakantie extra schoonmaak- en kluswerk uitgevoerd, voor zover mogelijk door de eigen vrijwilligers. In 2020 heeft de Natuurwacht, behalve onderhoud aan de vloer en schilderwerk aan de kozijnen, geen groot onderhoud uitgevoerd of uit laten voeren.

11.3. Groen Dak en inrichting

Met de aanleg van het groene dak (in 2011) is ook het regenwaterafvoersysteem aangepast. Medio 2012 is het afvoersysteem verder aangepast en is er een regenwaterzuil geplaatst. In 2013 is vanaf de regenwaterzuil een slang aangelegd naar de nok van het groene dak voor beregening van de dakbedekking in droge tijden. Al deze aanpassingen zijn m.b.v. educatieve projecten onder de aandacht van de Natuurwachters en het publiek gebracht.

De droge zomer van 2018 en 2019 hebben de kwaliteit van het groene dak geen goed gedaan. Door de droge zomers zal hier extra aandacht voor moeten komen. In 2021 gaat onderzocht worden of via een subsidieregeling financiële ondersteuning kan worden verkregen voor groot onderhoud.

12. Contacten met derden

12.1. Samenwerking met andere organisaties

Voor de voorbereiding en uitvoering van onze activiteiten zijn er contacten met diverse partijen. O.a. IVN-Delft, Botanische Tuin TU Delft, stadstuinderij BuitenLeeft aan de Middelweg, Duurzaamheidscentrum De Papaver, Stadsboerderij BuytenDelft, Stichting Kindertuinen, Vogelwacht, de Wildopvang Delft (St Vogelasiel), Kleine Beestjes Paradijs, Imkervereniging Westland, Hotel De Plataan, Willem Felsoord (van Ipse de Bruggen), het Stiltegoed, gemeente Delft-onderhoud Delftse Hout en volkstuintencomplex Vredelust. De oudste groep onderhoudt contacten met het Doopsgezind Broederschapshuis Dopersduin te Schoorl.

Met de Vogelwacht werken we samen in het Nestkastmonitoringsproject. (Zie de activiteiten van groep 10-12 in Hoofdstuk 6.)

Met IVN werken we o.a. samen in het Kleine Beestjes Paradijs (een educatieve tuin bij de Natuurschuur).

Daarnaast heeft er op initiatief van De Papaver een oriënterend gesprek plaatsgevonden met een aantal bestuursleden over samenwerkingen binnen een meerjarenvisie. Door interne ontwikkelingen binnen De Papaver is dit nu niet verder uitgewerkt.

12.2. Gemeente Delft

De DNW ontvangt een stimuleringssubsidie van de gemeente Delft. Het is van belang om de gemeente voortdurend op de hoogte te houden van onze resultaten, wensen en knelpunten. De resultaten worden duidelijk gemaakt in dit algemene jaarverslag en het financiële jaarverslag.

12.3. Ondernemersvereniging Delftse Hout

De Delftse Natuurwacht is lid van de Ondernemersvereniging Delftse Hout (www.ondernemersfondsdelft.nl/Delftse-hout-a13-15). Onze bestuursleden bezoeken 2x per jaar de bijeenkomsten. We kunnen plannen indienen (zoals de Kerstballentocht) en meestemmen op ingediende plannen, om zo mede te bepalen waar de financiën van het ondernemersfonds in onze wijk aan besteed worden. In 2020 vond slechts ALV plaats op 9 juli. De 2e ALV werd geannuleerd, via mail kon gestemd worden op de ingebrachte projectaanvragen.

In 2018 is een zakelijk online communicatieplatform van start gegaan met de naam Chainels. Hierop kunnen alle deelnemende ondernemers en organisatie berichten plaatsen om zo snel met elkaar informatie te delen.

12.4. Netwerk Delftse Hout

Met het opheffen van N&M centrum de Papaver kwam het Platform op losse schroeven te staan. Dankzij financiële ondersteuning van de ondernemersvereniging Delftse Hout heeft het echter een doorstart gemaakt en heet nu Netwerk Delftse Hout. De activiteiten van dit netwerk staan op een laag pitje, er heeft geen schouw plaats gevonden in 2020.

12.5. Delftse Uitdaging

De Natuurwacht is lid van de Delftse Uitdaging, een organisatie die maatschappelijk betrokken ondernemers in contact brengt met maatschappelijke organisaties. Een van de jaarlijkse activiteiten die zij mede organiseren is de Beursvloer. De Natuurwacht heeft al diverse jaren op rij mooie matches kunnen sluiten tijdens zo'n Beursvloer. In 2020 heeft de Natuurwacht niet deelgenomen aan de (digitale) Beursvloer.

12.6. Buytenhouttafel

De Buytenhouttafel is een platform voor bij het gebied betrokken burgers, bedrijven en organisaties, om samen te werken en van elkaar te leren. Buytenhout-West is het groene gebied dat grenst aan Delft, Pijnacker Noordorp en Den Haag (de Delfste Hout is daar een onderdeel van). De Buytenhouttafel organiseert tafelbijeenkomsten, waarin met elkaar van gedachten gewisseld wordt over actuele ontwikkelingen in het gebied. De Natuurwacht is zoveel als mogelijk aanwezig bij deze bijeenkomsten en activiteiten.

12.7. Support your locals

Elk jaar bedankt de Natuurwacht alle vrijwilligers met een klein Nieuwjaarsgeschenk. Dit jaar heeft de Delftse Natuurwacht samengewerkt met Marieke Berkhout van Stadstuinderij BuitenLeeft en de Mobiele Tuinder om een pakket samen te stellen van lokale ondernemers. Het pakket, duurzaam ingepakt bevatte o.a. chocolade, druivensap, bloemenzeep, zaden, laurierblaadjes.

